

dommer Niels Larsens redegørelse som værende grundig, upartisk og fuldstændig. Alle de spørgsmål, der har været ønsket stillet, er blevet stillet og er blevet besvaret. Justitsministeren har i et materiale overgivet udvalget på ny (den 25. januar 1985) understreget regeringens holdning som værende den, at skulle yderligere undersøgelser foretages, måtte en parlamentarisk kommission være det rette (bilag VI i bilagshæftet, »Talepapir vedrørende valget mellem en parlamentarisk kommission og en kommissionsdomstol«, hvor justitsministeren på regeringens vegne udtaler: »Det er derfor, at jeg har peget på, at hvis folketinget ønsker eventuelle yderligere oplysninger draget frem og ønsker at foretage en *ansvarsplacering* af såvel embedsmænd som ministre, bør dette ske ved en nedsættelse af en *parlamentarisk kommission* efter grundlovens § 51«).

Socialdemokratiet kan ganske tiltræde dette, hvilket også gælder andre partier, og der er i virkeligheden et stort flertal herfor, såfremt sagen, som et flertal i realiteten ønsker, ikke kan afgøres på det foreliggende grundlag.

På hele denne baggrund kommer det som en uforklarlig vending i sagen, at et flertal nu i strid med adskillige tidligere erklæringer, herunder på regeringens vegne, ønsker nedsat en kommissionsdomstol. Dette er ifølge justitsministerens udtalelser en klart usaglig løsning, og det er en løsning, som er i strid med væsentlige retssikkerhedsmæssige hensyn til de berørte tjenestemænd (jfr. henvendelsen fra Danmarks Jurist- og Økonomforbund, bilag VI i bilagshæftet).

For socialdemokratiet er kun én forklaring mulig på, at denne løsning er valgt i modstrid med udtalelser fra regeringen op til ganske få dage før betænkningens afgivelse. Løsningen har været politisk bekvem for at bevare enigheden i en regeringskonstellation, hvor et parti (venstre), i modsætning til det konservative folkeparti, har insistet på en løsning i modstrid med saglige hensyn.

Der vil nu ske en yderligere forlængelse af denne i forvejen langvarige sagsbehandling, og folketinget vil nu senere på ny få overdraget materiale udarbejdet af jurister om de samme emner. Der foreligger efter socialdemokratiets opfattelse misbrug af retssystemet og et manglende hensyn til den varetagelse af retssikkerhedsmæssige principper, som

burde være væsentlig for folketinget i en sag som den foreliggende. Det er i strid med disse principper at fortsætte og forlænge retlige undersøgelser uden nogen saglig motivering, og at *at* anvende en form, der stiller den ene gruppe (tjenestemændene) ringere end den anden (ministrene), jfr. justitsministerens udtalelser i ovennævnte talepapir.

Hverken partiet venstre eller det radikale venstre, som stærkt har arbejdet for denne løsning i strid med almindelige retsprincipper, har været til at formå til at pege på fejl ved den foreliggende rapport eller mangler i undersøgelsesprincipperne. Der er for socialdemokratiet ingen tvivl om, at udvalget for foretningsordenen kunne have færdiggjort arbejdet selv og skaffet det materiale, som nogen fandt manglede. Men de pågældende partier har for enhver pris ønsket at undgå at afslutte sagen. De har modsat sig brugen af en parlamentarisk kommission, hvilket socialdemokratiet i lighed med justitsministeren fandt ville have været det rigtige, hvis man mente, at der var behov for yderligere undersøgelser, bl.a. fordi folketinget ikke på denne måde endnu en rum tid kunne unddrage sig en stillingtagen i sagen.

De to partier har udvist en bemærkelsesværdig modstand mod en fuld inddragelse af de andre ministeriers praksis på ligeartede områder. Det er socialdemokratiets opfattelse, at en ansvarsplacering i forhold til arbejdsministeriet ikke juridisk forsvarligt kan ske uden at konstatere, om den bevillingspraksis, der har været fulgt i dette ministerium, har svaret til en praksis, der har været fulgt andre steder. Andre ministeriers svar på de stillede spørgsmål afslører klart, at det, mange anså for at være noget specielt for arbejdsministeriet, i realiteten har været udbredt i andre ministerier. I adskillige tilfælde har der ingen klar hjemmel været for forskudsvisse udbetalinger, og i utallige tilfælde har andre på statens bekostning opnået rentefordele, som utvivlsomt langt overstiger, hvad der er opnået inden for arbejdsministeriets område, hvor der dog fra 1977 – som stort set det eneste ministerium – blev forlangt renter for en væsentlig del af de forskudsvisse udbetalinger. Socialdemokratiet fremhæver ikke dette for at søge at dække over en fejl ved påvisningen af andre fejl. Men en juridisk vurdering af et ansvar inden for et område som dette kan kun ske også